

**O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
RESPUBLIKA BOLALAR ORTOPEDIYA MARKAZI
“ TUG'MA SKOLIOZ”
NOZOLOGIYASI BO'YICHA MILLIY KLINIK STANDARTI

TOSHKENT 2025

“TASDIQLAYMAN”
O‘zR SSY “Respublika Bolalar
Ortopediya Markazi”
direktori Pilyakov A.B.
«   »   2025 yil.

“TUG’MA SKOLIOZ”

NOZOLOGIYASI BO’YICHA MILLIY KLINIK STANDARTI

TOSHKENT 2025

TUG'MA SKOLIOZ

NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
Q76.3	Tug'ma skolioz	- Ortoped	- Pediatr - Gematolog - Endokrinolog - Psixiatr - Psixolog - Nevropatolog	- Ortoped	- Pediatr - Ginekolog - Endokrinolog - Genetik - Nevropatolog - Neyroxirurg - Genetik

TUG'MA SKOLIOZ NOZOLOGIYASI BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA va DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. SHikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	+	+	+	Har safar murojaat qilganingizda	7-14 kun
	2. Ob'yektiv tekshirish	+	+	+	+	+	Har kuni bemor bo'limdan ketgancha	
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar	+	+	+	+	+	Har safar murojaat qilganingizda	
	4. SHifokorning kundalik kuzatuvi, muolajalar va bemorni qo'llab-quvvatlovchi qarovi	+	+	+	+	+	Har kuni bemor bo'limdan ketgancha	
Izoh:								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. SHikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	+	+	+	Ko'rsatmalarga muvofiq	7-14 kun
	2. Ob'yektiv ko'rik	+	+	+	+	+	Ko'rsatmalarga muvofiq	
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar	+	+	+	+	+	Ko'rsatmalarga muvofiq	
Izoh: agar bemorda qo'shimcha boshqa yoki hamroh kasalliklar mavjud bo'lsa, ko'rsatmalarga ko'ra, u Milliy klinik protokolda ko'rsatilgan tor profildagi boshqa tegishli mutaxassislar tomonidan tekshirilishi kerak; agar asoratlar aniqlansa, shuningdek jarrohlik aralashuvi ko'rsatilgan hollarda, jarrohning shoshilinch maslahati amalga oshiriladi va bemorning ahvoriga qarab, ular statsionar davolanishga yuboriladi.								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili	+	+	+	+	+	Har davodan oldin va ko'rsatma asosida	7-14 kun
	2. Peshob va najas tekshiruvi	+	+	+	+	+	Har davodan oldin va ko'rsatma asosida	
Izoh: * Agar avval o'tkazilmagan bo'lsa.								

** Kasallikning boshlanishida (agar u ilgari bajarilmagan bo'lsa).

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Qonda kal'siy miqdorini aniqlash		+	+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	7-14 kun
	2. Qonda fosfor miqdorini aniqlash				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	3. Qonda magniy miqdorini aniqlash				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	4. Qonda ishqoriy fosfataza miqdorini aniqlash				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	5. Qonda vitamin D miqdorini aniqlash				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	6. Qonda oqsil miqdori				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	7. HbAsg, HCV				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	8. OIV				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	9. Qon bioximiyasi			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	10. Koagulogramma			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	

Izoh: Zarurat bo'lsa qonda qand miqdorini tekshirish.

Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. Ichki a'zolar UTT	+	+	+	+	+	Har davo boshlanishidan oldin va ko'rsatmaga asosan	7-14 kun
	2. Rentgen, MRT va MSKT(umurtqa pog'onasi)			+	+	+	Har davo boshlanishidan oldin va ko'rsatmaga asosan	

Izoh: Bemorni konsul'tatsiya qilishda yondosh kasalliklari aniqlangansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkaziladi.

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. Spirometriya					+	Jarroxlik amaliyotidan oldin
	2. YUrak ExoKG			+	+	+	
	3. Densitometriya					+	

Izoh:

*STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA: Tug'ma skoliozning og'ir shakllari bilan kasallanganlar

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
TSefalosparinlar I-II-III-IV avlod	0,5, 1,0 mg dan mushak orasiga yoki vena ichiga 1 kun-1 yoki 3 max			+	+	+	1,0-3,0 mg	0,5-1,0 mg
Ftorxinolon	100 ml vena ichiga tomchilatib				+	+	10-15 mg/kg	30-45 mg/kg
Natriy xlor	0,9% li eritma, vena ichiga 100 ml, 500 ml, 1000 ml gacha			+	+	+	100-1000 ml	300-3000 ml
Glyukoza	5% eritmasi, vena ichiga 100 ml, 500 ml, 1000 ml gacha			+	+	+	100-1000 ml	300-3000 ml
Aminokislotalar	10 ml/kg vena ichiga tomchilatib						10 ml/kg	30 ml/kg
Qon preparatlari SZP Eritrotsitar massa	Qatiy ko'rsatmaga asosan SZP-10-15 ml/kg Er massa 10-15 ml/kg				+	+	10-15 ml/kg 10-15 ml/kg	10-15 ml/kg 10-15 ml/kg
Pentoksifillin	2% 5,0 ml 250 ml, 500 ml natriy xlor eritmasi bilan vena ichiga.			+	+	+	5,0 ml	15,0 ml
Askorbin kislotasi	5% 2,0 ml, 4,0 ml, 5,0 ml glyukoza yoki natriy xlor eritmasi bilan vena ichiga			+	+	+	2,0-5,0 ml	10-25 ml
TSianokobalamin	250 mkg, 500 mkg mushak orasiga			+	+	+	250-500 mkg	1250-2500 mkg

Tiamin gidroxlorid	5% li eritma 1,0 ml, 2,0 ml			+	+	+	1,0-2,0 ml	5,0-10,0 ml
Peredoksin gidroxlorid	5% li eritma 1,0 ml, 2,0 ml			+	+	+	1,0-2,0 ml	5,0-10,0 ml
Metamidazol	50% erimasi mushak orasiga kuniga 2 maxal.			+	+	+	1,0-4,0 ml	3,0-12,0 ml
Difengidramin	1,0 % eritmasi mushak orasiga metamizol eritmasi bilan birgalikda kuniga 2 maxal			+	+	+	1,0-2, ml	3,0-6, ml
Prokain	0,5% li eritmasi mushak orasiga metamidazol, difengidramin va poroshok xolatidagi antibiotiklar bilan kuniga 2-6 marotaba.			+	+	+	15-25 ml	45-75 ml
Paratsetamol	Tabletkalar 500 mg yoki 15 ml eritma, kuniga 4 martagacha, 5-7 kun davomida.			+	+	+	0.5-4 g	20-30 g
Ibuprofen	200 mg eritma peroral kuniga 3 marta, 5-7 kun davomida.			+	+	+	600-1200 mg	3000-4200 mg
Aminokapron kislota	vena ichiga tomchilatib qat'iy ko'rsatma asosida						100 ml/kg 1 soatda 2 soatdan 33 ml vena ichiga tomchilatib	100 ml/kg 1 soatda 2 soatdan 33 ml vena ichiga tomchilatib
Temir (III) gidroksid dekstran	kuniga 1 marta mushak ichi va vena ichiga. Tabletkalar shaklida kuniga 1, 2 marotaba ichishga			+	+	+	25-50 mg/ml	250-500 mg/ml
Kal'siy prayeparatlari	Kuniga 1 tabletkadan 1 maxal	+	+	+	+	+	500 mg	15000 mg

(TUG'MA SKOLIOZNI KONSERVATIV USULDA DAVOLASH)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Muolaja nomi					
1. Fiziomuolajalar, davolovchi gimnastika	+	+	+	+	+
2. Korreksiyalovchi korsetlar (Geysin, SHeno tipidagi korsetlar)		+	+	+	+

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
3. Umurtqa pog'onasiga TPS o'rnatib korreksiyalash va fiksatsiyalash.				+	+
4.					
5.					

Izoh: Xirurgik davolashga ko'rsatmalar (organizmga 3 kun mobaynida ovqat tushishining yo'qligi bilan bog'liq asoratlar, kontrakturalar va psevdosindaktilyalar, qizilo'ngach torayishi va boshqalar mavjudligi) jarrohi tomonidan aniqlanadi.

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez stoli					
Stol №15			+	+	+
Izoh: Hamroh kasalliklarga qarab, parhez stoli o'zgarishi mumkin (masalan, qandli diabetda stol №9 va boshq.)					

TUG'MA SKOLIOZ NOZOLOGIYASI BO'YICHA TEZ VA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM KO'RSATISH HOLATLARDA

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1.							
	2.							
	3.							
	4.							
Izoh:								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1.							
	2.							
	3.							
Izoh:								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1.							
	2.							
Izoh:								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1.							
	2.							
Izoh:								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1.							
	2.							
Izoh:								
Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1.							
	2.							
Izoh:								
SHOSHILINCH STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA:								

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
Izoh:								
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi		
Izoh:								

(TEZ VA SHOSHILINCH JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi
Izoh:					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
Parhez stoli	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIATM markazi
Stol №15			+	+	+

(DISPANSERIZATSIYA)

(SOG'LOM KONTINGENT DISPANSERIZATSIYASI/"D" NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. SHikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
	2. Ob'yektiv ko'rik	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
	2.			Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
		+	+		
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	1. Ichki a'zolar UTT	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
	2. Rentgen va MSKT		+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	18 yoshgacha
	3.				
Izoh:					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. SHikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	Har yili	6 oy
	2. Ob'yektiv ko'rik	+	+	Har yili	6 oy
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar	+	+	Har yili	6 oy
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili	+	+	Har yili	6 oy
	2.				
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	1. Ichki a'zolar UTT	+	+	Har yili	1 yil
	2. Rentgen va MSKT		+	Har yili	1 yil
	3.				
Izoh:					
Profilaktika usullar	1. Birlamchi profilaktika	+	+	Doimiy	Doimiy
	2. Ikkilamchi profilaktika	+	+	Har yili	1 yil
	3. Uchlamchi profilaktika	+	+	Doimiy	Doimiy
Izoh: Faqat ikkilamchi profilaktika (erta aniqlash va skrining) davriy ravishda amalga oshirilishi mumkin. Birlamchi va uchinchi darajali profilaktika butun hayot davomida olib boriladi					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSH/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. SHikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	+	Har yili	6 oy
	2. Ob'yektiv ko'rik	+	+	+	Har yili	6 oy
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar		+	+	Har yili	6 oy
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili		+	+	Har yili	6 oy
	2.					
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar	1. Ichki a'zolar UTT		+	+	Har yili	1 yil
	2. Rentgen va MSKT		+	+	Har yili	1 yil
	3.					
Izoh: *						

(PALLIATIV DAVO)

Palliativ tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1.					
	2.					
	3.					
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	1.					
	2.					
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar	1.					
	2.					
	3.					
	4.					
	5.					
	6.					
Izoh:						
Palliativ yordam ko'rsatish uchun kasalxonaga yotqizish ko'rsatmalari:						
Palliativ davo usullar	1.					
	2.					
	3.					
	4.					
Izoh:						
Davolash tadbirlari (medikamentoz/nomedikamentoz davo)						
Dori-vositasi nomi	Dori-vositasining dozirovkasi va qo'llanilishi	Uy sharoitida	OSHP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
Izoh:						